

Plant cunter la discriminaziun da las mussadras

Magistraglia grischuna e la Centrala da dunnas dal Grischun fan plant tar la dretgira administrativa dal Grischun

DA MARTIN CABALZAR

■ L'emna passada han la Magistraglia grischuna e la Centrala da dunnas dal Grischun inoltrà cuminaivlamain cun trais mussadras in plant pervi da discriminaziun tar la salarisaziun da las mussadras grischunas. Il plant vegn era sustegni dal VPOD e dal sindicat en il servis public. Formalmain sa drezza il plant bain cunter trais vischnancas, facticamain vegn dentant pretendi ina midada da la salarisaziun vertenta fixada dal chantun. Sco quai che la presidenta da la Magistraglia grischuna *Sandra Locher Benguerel* accentuescha expressivamain na sa drizza il plant betg cunter las vischnancas sco talas, mabain cunter la tabella da salarisaziun dal chantun che cumpiglia tut las categorias da magisters. Perquai na vegn era betg tradì en la publicità da tge vischnancas ch'i sa tracta. Damai che in'intervenziun parlamentara en il cussegl grond avessia actualmain pitschnas schanzas haja la Magistraglia grischuna preferì da proceder la sur via giuridica, ha ditg la presidenta da la Magistraglia grischuna vers La Quotidiana.

A la cua da l'entira Svizra

En sia argumentaziun constateschan ils recurrents che la salarisaziun da las mussadras grischunas stettia a la fin da la tabella da salarisaziun da las mussadras svizas. Cu ina mussadra entra en plazza per l'emprima giada obtegn ella ina paja annuala da 60 000 francs. La paja maximala (21avel stgalim) munta a 92 400 francs. Premissa per pudair dar scoletta en il Grischun è da frequentar cun success ina scolaziun da bachelor a la Scuola auta pedagogica. Sco quai ch'il mainagestiu da la Magistraglia grischuna *Jöri Schwärzel* punctuescha surpiglia la mussadra da scolina gia da l'emprim di davent l'entira responsabladad per ils uffants ed ella ademplescha dal cumenzament enna tut las incumbensas cuntegnidas en la lescha da scola. En il decurs

Las mussadras da scoletta sa dostan cun in plant avant dretgira administrativa per in tractament adual ed ina meglra salarisaziun da lur lavur.

MAD

dals ultims onns sajan vastas e variontas incumbensas vegnidas vidlonder: fixar criteris da valitaziun, eruir il stan da furmazion e da madrezza, cooperar tar svilupps da l'instrucziun, collavurar tar projects da scola e planisar la promoziun. Ulteriuras novas incumbensas hai er dà en connex cun l'integrasiun, punctuescha Locher Benguerel. Cuntrari a las persunas d'instrucziun sin ils auters stgalims n'han las mussadras nagin dretg d'in supplement per la funcziun da manar la classe malgrà ch'ellas adempleschian era questa funcziun.

Il Grischun figurescha cun pajas annualas per las mussadras (minimum 60 000 francs, maximum 92 400 francs)

cun distanza a la cua da l'entira Svizra. Tar l'ulteriur persunal d'instrucziun è adattaziun a la media svizra vegnidas fagtas en connex cun la revisiun da la lescha da scola, tar las mussadras dentant betg, di Sandra Locher. Sin il segund davos plaz figurescha Appenzell-Dadens cun 68 175 resp. 97 999 francs. A la testa da la salarisaziun figurescha Solothurn cun 80 650 resp. 120 983 francs suandà da S. Gagl cun 80 831 francs resp. 119 345 francs e Lucerna sin il terz plaz cun 80 831 francs resp. 116 734 francs.

Violà la lescha d'egualità?

En cumparegliaziun cun autras professiuns che pretendan ina scolaziun su-

meglianta e cun grevezzas e responsabladads paregliablas, occupadas d'umens, sajan las pajas da las dunnas en questa professiun marcantamain pli bassas. La Magistraglia grischuna è da l'avis che quai violeschia la lescha federala davart l'egualità d'um e dunna. Perquai ha l'uniun tetgala da la Magistraglia grischuna inoltrà quest plant ensemen cun trais persunas singulas. Il tribunal administrativ chantunal vegn uss a stuaire examinar sche las vischnancas pertugadas pon far valair a moda credibla che la lescha d'egualità n'è betg vegnida violada en quests trais cas concrets.

Las recurrentas accentueschan dentant expressivamain che las vischnancas

pertugadas sajan patrunas exemplaricas che disponian da bunas scolas. Il recurs na sa drizza perquai betg expressivamain vers ellas, i giaja bleranz per las pajas da las mussadras en l'entir chantun. Perquai renunzian las planschidas ad in resguard retroactiv da lur plant.

Differents plants èn anc pendants

Plants sumegliants cunter la discriminaziun da las mussadras tar la salarisaziun èn er anc pendants en ulteriurs chantuns. En quest connex hajan tscherts chantuns era gia adattà la salarisaziun, constatescha *Simone Padrun Gutsell* da la fracziun da las mussadras da la Magistraglia grischuna. Ella punctuescha che la scoletta saja dapi la revisiun da la lescha da scola da l'onn 2012 in element indispensabel da la scola populara en il Grischun che cumpeggia l'entira scolaziun da la scoletta al stgalim secundar 1.

Tenor la lescha davart l'egualità possia scadina persuna pertugada inoltrar in plant. Uschia sajan s'annunziadas passa 30 mussadras che èn stadas prontas d'inoltrar in plant. La finala han ins tschernì trais cas exemplarics per inoltrar il plant. Sin cussegl dal giurist *Mario Thöny* hajan ins decidì d'inoltrar ina cumbinaziun da plant singul e plant d'organisaziun.

En il decurs dals ultims onns èn vegnids fatgs en divers chantuns – tranter auter a Turitg e Basilea – plants cunter la salarisaziun da mussadras da scoletta. Da curt ha ina sentenza da la dretgira administrativa d'Argovia procurà per atenziun. La sentenza ha constatà che la salarisaziun da las mussadras cuntegna elements discriminants che stoppian vegnir curregids. En il fratemp è quai gia succedì. Avant paucs dis ha il tribunal federal dentant renvì in plant or dal chantun Turitg. La na gievi dentant betg per giuditgar la salarisaziun, mabain per il temp da lavur. Tar il plant en il Grischun vai dentant soliamain per la paja.